

Załącznik nr 1.15 do uchwały Nr 3430/52a/2019
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów
z dnia 21 marca 2019 r.

KRAJOWY STANDARD BADANIA 500
w brzmieniu
MIĘDZYNARODOWEGO STANDARDU BADANIA 500

DOWODY BADANIA

MIĘDZYNARODOWY STANDARD BADANIA 500
DOWODY BADANIA

(Stosuje się do badań sprawozdań finansowych za okresy sprawozdawcze
rozpoczynające się 15 grudnia 2009 r. i później)

SPIS TREŚCI

	Paragraf
Wprowadzenie	
Zakres niniejszego MSB	1-2
Data wejścia w życie	3
Cel	4
Definicje	5
Wymogi	
Wystarczające i odpowiednie dowody badania	6
Informacje, które będą wykorzystane jako dowody badania	7-9
Wybór pozycji do testowania w celu uzyskania dowodów badania	10
Niespójność w, lub wątpliwości co do wiarygodności dowodów badania	11
Zastosowanie i inny materiał objaśniający	
Wystarczające i odpowiednie dowody badania	A1-A25
Informacje, które będą wykorzystane jako dowody badania	A26-A51
Wybór pozycji do testowania w celu uzyskania dowodów badania	A52-A56
Niespójność w, lub wątpliwości co do wiarygodności dowodów badania	A57

Międzynarodowy Standard Badania (MSB) 500 „*Dowody badania*” należy odczytywać w kontekście MSB 200 „*Ogólne cele niezależnego biegłego rewidenta oraz przeprowadzanie badania zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania*”.

Wprowadzenie

Zakres niniejszego MSB

1. Niniejszy Międzynarodowy Standard Badania (MSB) wyjaśnia, co stanowi dowody badania w badaniu sprawozdania finansowego, oraz dotyczy odpowiedzialności biegłego rewidenta za zaprojektowanie i przeprowadzenie procedur badania w celu uzyskania wystarczających i odpowiednich dowodów badania umożliwiających sformułowanie racjonalnych wniosków stanowiących podstawę opinii biegłego rewidenta.
2. Niniejszy MSB ma zastosowanie do wszystkich dowodów badania uzyskanych w trakcie badania. Inne MSB dotyczą szczególnych aspektów badania (na przykład MSB 315 (zmieniony)¹), dowodów badania, które należy uzyskać w związku z określonym zagadnieniem (na przykład MSB 570 (zmieniony)²), szczególnych procedur przeprowadzanych w celu uzyskania dowodów badania (na przykład MSB 520³) oraz oceny, czy wystarczające i odpowiednie dowody badania zostały uzyskane (MSB 200⁴ i MSB 330⁵).

Data wejścia w życie

3. Niniejszy MSB stosuje się do badań sprawozdań finansowych za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się 15 grudnia 2009 r. i później.

Cel

4. Celem biegłego rewidenta jest zaprojektowanie i przeprowadzenie procedur badania w taki sposób, aby umożliwić biegłemu rewidentowi uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania umożliwiających sformułowanie racjonalnych wniosków stanowiących podstawę opinii biegłego rewidenta.

Definicje

5. Dla celów MSB następujące pojęcia mają znaczenia przypisane poniżej:
  - (a) Dokumentacja księgową – zapisy w księgach i źródłowe dowody księgowe, takie jak czeki i zapisy elektronicznych transferów środków pieniężnych; faktury; umowy; zapisy w księdze głównej i księgach pomocniczych, zapisy w dzienniku i inne korekty sprawozdania finansowego nieodzwierciedlone w zapisach dziennika; oraz dokumentacja taka jak arkusze robocze i kalkulacyjne wspomagające rozliczanie kosztów, obliczenia, uzgodnienia i ujawnienia.
  - (b) Odpowiedniość (dowodów badania) – miara jakości dowodów badania, tj. ich stosowności i wiarygodności w zapewnianiu uzasadnienia dla wniosków stanowiących podstawę opinii biegłego rewidenta.
  - (c) Dowody badania – informacje wykorzystywane przez biegłego rewidenta w trakcie formułowania wniosków stanowiących podstawę opinii biegłego rewidenta; dowody badania obejmują zarówno informacje zawarte w dokumentacji księgowej, stanowiącej podstawę sporządzenia sprawozdania finansowego jak również informacje uzyskane

---

¹ MSB 315 (zmieniony) „Identyfikacja i oszacowanie ryzyk istotnego zniekształcenia poprzez zrozumienie jednostki i jej otoczenia”.

² MSB 570 (zmieniony) „Kontynuacja działalności”.

³ MSB 520 „Procedury analityczne”.

⁴ MSB 200 „Ogólne cele niezależnego biegłego rewidenta oraz przeprowadzanie badania zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania”.

⁵ MSB 330 „Reakcje biegłego rewidenta na oszacowane ryzyka”.

z innych źródeł.

- (d) Ekspert kierownictwa – osoba lub organizacja posiadająca specjalistyczną wiedzę w dziedzinie innej niż rachunkowość lub rewizja finansowa, której praca w tej dziedzinie jest wykorzystywana przez jednostkę przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.
- (e) Wystarczalność (dowodów badania) – miara ilości dowodów badania. Na liczbę niezbędnych dowodów badania wpływa dokonane przez biegłego rewidenta oszacowanie ryzyk istotnego zniekształcenia, jak również jakość samych dowodów badania.

Wymogi

Wystarczające i odpowiednie dowody badania

- 6. Biegły rewident projektuje* i przeprowadza procedury badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach w celu uzyskania wystarczających i odpowiednich dowodów badania. (Zob. par. A1-A25)

Informacje, które będą wykorzystane jako dowody badania

- 7. Przy projektowaniu i przeprowadzaniu procedur badania biegły rewident rozważa stosowność i wiarygodność informacji, które będą wykorzystane jako dowody badania. (Zob. par. A26-A33)
- 8. Jeżeli informacje, które będą wykorzystane jako dowody badania zostały przygotowane z wykorzystaniem pracy eksperta kierownictwa, biegły rewident, uwzględniając znaczenie pracy eksperta dla celów biegłego rewidenta: (zob. par. A34-A36)
  - (a) ocenia kompetencje, umiejętności i obiektywizm eksperta, (zob. par. A37-A43)
  - (b) uzyskuje zrozumienie pracy eksperta, oraz (zob. par. A44-A47)
  - (c) ocenia odpowiedniość pracy eksperta jako dowodu badania dla danego stwierdzenia. (Zob. par. A48)
- 9. Wykorzystując informacje przygotowane przez jednostkę, biegły rewident ocenia, czy informacje te są wystarczająco wiarygodne dla celów biegłego rewidenta, w tym, jeśli jest to konieczne w danych okolicznościach:
  - (a) uzyskując dowody badania dotyczące dokładności i kompletności tych informacji, oraz (zob. par. A49-A50)
  - (b) dokonując oceny czy informacje te są wystarczająco precyzyjne i szczegółowe dla celów biegłego rewidenta. (Zob. par. A51)

Wybór pozycji do testowania w celu uzyskania dowodów badania

- 10. Przy projektowaniu testów kontroli oraz testów szczegółowych, biegły rewident określa sposoby wyboru pozycji do testowania tak, aby były one skuteczne w osiągnięciu celu procedury badania. (zob. par. A52-A56)

---

* *Uw. tłum.* – Stosowane w każdym MSB w części określającej wymogi sformułowanie *auditor shall + czynność* przetłumaczono na język polski za pomocą czasu teraźniejszego, *biegły rewident wykonuje czynność*, zgodnie z konwencją tłumaczeniową przyjętą w Unii Europejskiej. Niezastosowanie formy nakazowej przez użycie słów *musi, ma, powinien itp.* nie zmienia faktu, że wyrażona w ten sposób czynność wskazuje na zobowiązanie biegłego rewidenta do jej wykonania, a zwolnienie od tego wymogu może nastąpić jedynie w sposób przewidziany w danym MSB.

Niespójność w, lub wątpliwości co do wiarygodności dowodów badania

11. Jeżeli:

- (a) dowody badania uzyskane z jednego źródła są niespójne z dowodami uzyskanymi z innego źródła, lub
- (b) biegły rewident ma wątpliwości co do wiarygodności informacji, które mają być wykorzystane jako dowody badania,

biegły rewident określa, jakie modyfikacje lub uzupełnienia w procedurach badania są konieczne do rozwiązania tej sprawy, oraz rozważa wpływ tej sprawy, o ile taki występuje, na inne aspekty badania. (Zob. par. A57)

* * *

Zastosowanie i inny materiał objaśniający**Wystarczające i odpowiednie dowody badania (Zob. par. 6)**

- A1. Dowody badania są niezbędne do uzasadnienia opinii i sprawozdania biegłego rewidenta. Ze swej istoty są one rozpatrywane łącznie, oraz uzyskiwane przede wszystkim z przeprowadzenia procedur badania w trakcie badania. Mogą one obejmować także informacje uzyskane z innych źródeł, takich jak wcześniejsze badania (pod warunkiem, że biegły rewident ustalił, czy od czasu poprzedniego badania wystąpiły zmiany, które mogą wpływać na ich przydatność dla bieżącego badania)⁶ lub procedury kontroli jakości firmy audytorskiej dotyczące akceptacji i kontynuacji współpracy z klientem. Oprócz innych źródeł wewnątrz lub poza jednostką, ważnym źródłem dowodów badania jest dokumentacja księgową jednostki. Ponadto, informacje, które mogą być wykorzystane jako dowody badania, mogły zostać sporządzone przez eksperta kierownictwa. Dowody badania obejmują zarówno informacje, które popierają i potwierdzają stwierdzenia kierownictwa, jak również wszelkie informacje, które stoją w sprzeczności z tymi stwierdzeniami. Ponadto, w niektórych przypadkach, biegły rewident wykorzystuje brak informacji (na przykład odmowa kierownictwa dostarczenia wymaganego oświadczenia) i z tego względu, stanowi on również dowód badania.
- A2. Większość pracy biegłego rewidenta związana z formułowaniem opinii polega na uzyskiwaniu i ocenie dowodów badania. Poza zapytaniem, procedury badania służące uzyskiwaniu dowodów badania mogą obejmować inspekcję, obserwację, potwierdzenie, ponowne przeliczenie, ponowne przeprowadzenie procedur oraz procedury analityczne, często w określonych kombinacjach. Pomimo że zapytania mogą dostarczyć ważnych dowodów badania, a nawet mogą dostarczyć dowodów zniekształcenia, same zapytania zazwyczaj nie dostarczają wystarczających dowodów badania dotyczących braku istotnego zniekształcenia ani na poziomie stwierdzeń, ani w zakresie skuteczności działania kontroli.
- A3. Jak wyjaśniono w MSB 200⁷, racjonalna pewność jest uzyskiwana, gdy biegły rewident uzyskał wystarczające i odpowiednie dowody badania umożliwiające obniżenie ryzyka badania (tj. ryzyka, że biegły rewident wyrazi niewłaściwą opinię o sprawozdaniu finansowym, które jest istotnie zniekształcone) do akceptowalnie niskiego poziomu.
- A4. Wystarczalność i odpowiedniość dowodów badania są wzajemnie powiązane. Wystarczalność jest miarą ilości dowodów badania. Na liczbę niezbędnych dowodów

---

⁶ MSB 315 (zmieniony), paragraf 9.

⁷ MSB 200, paragraf 5.

wpływa dokonane przez biegłego rewidenta oszacowanie ryzyka zniekształcenia (im wyżej oszacowane ryzyka, tym więcej dowodów badania prawdopodobnie będzie potrzebnych), jak również jakość tych dowodów badania (im wyższa jakość, tym mniej może być potrzebnych). Uzyskanie większej liczby dowodów badania nie może jednak zrekompenzować ich niskiej jakości.

- A5. Odpowiedniość jest miarą jakości dowodów badania, to jest ich stosowności i wiarygodności w zapewnieniu uzasadnienia dla wniosków leżących u podstaw opinii biegłego rewidenta. Na wiarygodność dowodu wpływa jego źródło i rodzaj oraz indywidualne okoliczności w jakich jest uzyskany.
- A6. MSB 330 wymaga od biegłego rewidenta stwierdzenia, czy zostały uzyskane wystarczające i odpowiednie dowody badania⁸. Ustalenie, czy zostały uzyskane wystarczające i odpowiednie dowody badania umożliwiające obniżenie ryzyka badania do akceptowalnie niskiego poziomu, w celu umożliwienia biegłemu rewidentowi wyciągnięcia racjonalnych wniosków leżących u podstaw opinii, jest sprawą zawodowego osądu. MSB 200 omawia sprawy takie jak rodzaj procedur badania, terminowość sprawozdawczości finansowej oraz równowaga pomiędzy korzyściami i kosztami, które są ważnymi czynnikami dokonywania przez biegłego rewidenta zawodowego osądu, czy wystarczające i odpowiednie dowody badania zostały uzyskane.

Źródła dowodów badania

- A7. Niektóre dowody badania są uzyskiwane w drodze przeprowadzenia procedur badania służących testowaniu dokumentacji księgowej, na przykład, w drodze analizy i przeglądu, ponownego przeprowadzenia procedur wykonywanych w procesie sprawozdawczości finansowej, oraz poprzez uzgodnienie powiązanych rodzajów i zastosowań tej samej informacji. Dzięki przeprowadzeniu takich procedur badania biegły rewident może stwierdzić, że dokumentacja księgowa jest wewnętrznie spójna i zgodna ze sprawozdaniem finansowym.
- A8. Większa pewność jest zazwyczaj uzyskiwana dzięki dowodom badania uzyskanym z różnych źródeł lub różnego rodzaju, niż dzięki analizie dowodów badania rozważanych pojedynczo. Na przykład, informacje potwierdzające, uzyskane ze źródła niezależnego od jednostki, mogą zwiększyć stopień pewności, którą biegły rewident uzyskuje z dowodów badania pochodzących z jednostki, takich jak dowody wynikające z dokumentacji księgowej, protokołów z posiedzeń lub oświadczenia kierownika jednostki.
- A9. Informacje ze źródeł niezależnych od jednostki, które biegły rewident może wykorzystać jako dowody badania, mogą obejmować potwierdzenia stron trzecich, raporty analityków lub porównywalne dane na temat konkurencji (*benchmarking*).

Procedury badania służące uzyskaniu dowodów badania

- A10. Zgodnie z wymogami i dalszymi wyjaśnieniami MSB 315 (zmienionego) i MSB 330, dowody badania, w oparciu, o które formułowane są racjonalne wnioski stanowiące podstawę opinii biegłego rewidenta, są uzyskiwane w drodze przeprowadzenia:
- (a) procedur oszacowania ryzyka oraz
  - (b) dalszych procedur badania, które obejmują:
    - (i) testy kontroli, gdy wymagają tego MSB lub jeżeli biegły rewident postanowił je wykonać oraz

---

⁸ MSB 330, paragraf 26.

- (ii) procedury wiarygodności, w tym testy szczegółowe oraz analityczne procedury wiarygodności.

- A11. Procedury badania opisane w paragrafach A14-A25 poniżej mogą być wykorzystane jako procedury oszacowania ryzyka, testy kontroli lub procedury wiarygodności, w zależności od kontekstu, w jakim są zastosowane przez biegłego rewidenta. Jak wyjaśniono w MSB 330, dowody badania uzyskane podczas poprzednich badań mogą, w pewnych okolicznościach, dostarczać stosownych dowodów badania, jeżeli biegły rewident przeprowadza procedury badania służące ustaleniu ich dalszej przydatności.⁹
- A12. Na rodzaj i rozłożenie w czasie procedur badania, które mają być przeprowadzone może wpływać fakt, że niektóre dane księgowe oraz pozostałe informacje mogą być dostępne tylko w formie elektronicznej jedynie w określonych momentach lub okresach czasu. Na przykład, jeżeli jednostka prowadzi sprzedaż internetową, dokumenty źródłowe takie, jak zamówienia lub faktury mogą istnieć tylko w formie elektronicznej, albo też, jeżeli jednostka stosuje system elektronicznego obiegu dokumentów, który ułatwia ich przechowywanie i przetwarzanie, dokumenty w formie papierowej mogą być niszczone po zeskanowaniu.
- A13. Niektóre informacje w formie elektronicznej mogą nie być odtwarzalne po upływie określonego czasu, na przykład gdy pliki zostały zmienione, a kopie bezpieczeństwa nie istnieją. Odpowiednio, mając na uwadze politykę jednostki dotyczącą archiwizacji danych, biegły rewident może uznać za konieczne zwrócić się do jednostki z prośbą o zachowanie pewnych informacji dla potrzeb ich przeglądu przez biegłego rewidenta, lub o przeprowadzenie procedur badania w momencie, w którym informacje te są dostępne.

Inspekcja

- A14. Inspekcja obejmuje badanie zapisów lub dokumentów, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, w formie papierowej, elektronicznej lub innej, lub fizyczny ogląd składnika aktywów. Inspekcja zapisów i dokumentów dostarcza dowodów badania o różnym stopniu wiarygodności, zależnym od ich rodzaju i źródła, oraz w przypadku zapisów i dokumentów wewnętrznych, od skuteczności kontroli istniejących w procesie ich przygotowywania. Przykładem inspekcji wykorzystywanej jako test kontroli jest inspekcja zapisów w celu uzyskania dowodów ich autoryzacji.
- A15. Niektóre dokumenty odzwierciedlają bezpośrednio dowody istnienia składnika aktywów, na przykład dokument stanowiący instrument finansowy taki jak akcja lub obligacja. Inspekcja takich dokumentów może niekoniecznie dostarczyć dowody badania potwierdzające prawo własności lub wartość. Dodatkowo, inspekcja wykonanej umowy może dostarczyć dowodów badania odpowiednich dla oceny zastosowania przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości, takich jak ujmowanie przychodów.
- A16. Inspekcja aktywów trwałych może dostarczyć wiarygodnych dowodów dotyczących ich istnienia, ale niekoniecznie dowodów dotyczących praw i obowiązków jednostki lub wyceny aktywów. Inspekcji poszczególnych składników zapasów może towarzyszyć obserwacja spisu z natury.

Obserwacja

- A17. Obserwacja polega na oglądzie procesu lub procedury wykonywanych przez inne osoby; na przykład, obserwacja przez biegłego rewidenta spisu z natury zapasów przeprowadzanego przez pracowników jednostki lub wykonywania czynności kontrolnych. Obserwacja dostarcza dowodów badania dotyczących procesów lub procedur, ale jest ograniczona do tego

---

⁹ MSB 330, paragraf A35.

momentu w czasie, w którym jest wykonywana i poprzez fakt, że bycie obserwowanym może wpływać na sposób w jaki proces lub procedura są wykonywane. Dalsze wytyczne dotyczące obserwacji spisu z natury zapasów zawiera MSB 501¹⁰.

Potwierdzenie zewnętrzne

A18. Potwierdzenie zewnętrzne stanowi dowód badania uzyskany przez biegłego rewidenta jako bezpośrednia pisemna odpowiedź do biegłego rewidenta od strony trzeciej (strona potwierdzająca) w formie papierowej, elektronicznej lub innej. Procedury potwierdzeń zewnętrznych są często stosowne w odniesieniu do stwierdzeń dotyczących określonych sald kont i ich elementów. Jednakże, potwierdzenia zewnętrzne nie muszą być ograniczone jedynie do sald kont. Na przykład, biegły rewident może zwrócić się z prośbą o potwierdzenie warunków umowy lub transakcji, jakie jednostka zawarła ze stronami trzecimi; prośba o potwierdzenie może być zaprojektowana tak, żeby dowiedzieć się czy do umowy wprowadzane były jakiegokolwiek modyfikacje, a jeśli tak, to jakie są znaczące ustalenia. Procedury potwierdzeń zewnętrznych są także wykorzystywane w celu uzyskania dowodów badania, o tym, że brak jest określonych warunków na przykład nie występują „dodatkowe umowy”, które mogą wpływać na ujmowanie przychodów. Zob. MSB 505 w celu uzyskania dalszych wytycznych¹¹.

Ponowne przeliczenie

A19. Ponowne przeliczenie polega na sprawdzeniu matematycznej poprawności dokumentów lub zapisów. Ponowne przeliczenie może być przeprowadzone ręcznie lub elektronicznie.

Ponowne przeprowadzenie procedur

A20. Ponowne przeprowadzenie procedur obejmuje niezależne przeprowadzenie przez biegłego rewidenta procedur lub kontroli, które pierwotnie były wykonane jako część kontroli wewnętrznej jednostki.

Procedury analityczne

A21. Procedury analityczne obejmują ocenę informacji finansowych w drodze analizy możliwych zależności pomiędzy danymi finansowymi, jak i niefinansowymi. Procedury analityczne obejmują również analizę, która jest niezbędna w przypadku zidentyfikowania wahań lub powiązań, niespójnych z innymi stosownymi informacjami lub różniących się znacząco od oczekiwanych wielkości. Zob. MSB 520 w celu uzyskania dalszych wytycznych.

Zapytanie

A22. Zapytanie obejmuje poszukiwanie informacji zarówno finansowych, jak i niefinansowych u poinformowanych osób z lub spoza jednostki. Zapytanie jest wykorzystywane w szerokim zakresie w procesie badania obok innych procedur badania. Zapytania mogą mieć różnorodne formy, od formalnych pisemnych zapytań do nieformalnych zapytań ustnych. Ocena odpowiedzi na zapytania stanowi integralną część procesu zapytania.

A23. Odpowiedzi na zapytania mogą dostarczyć biegłemu rewidentowi informacji, których wcześniej nie posiadał lub dostarczyć potwierdzających dowodów badania. Alternatywnie, odpowiedzi mogą dostarczać informacji, które różnią się znacząco od innych informacji, które uzyskał biegły rewident, na przykład informacji dotyczących możliwości obejścia kontroli wewnętrznych przez kierownictwo. W niektórych przypadkach, odpowiedzi na zapytania dostarczają biegłemu rewidentowi uzasadnienia do modyfikacji lub

---

¹⁰ MSB 501 „Dowody badania – szczegółowe rozważania dla wybranych pozycji”.

¹¹ MSB 505 „Potwierdzenia zewnętrzne”.

przeprowadzenia dodatkowych procedur badania.

- A24. Pomimo że potwierdzenie dowodów badania uzyskanych w drodze zapytań ma często szczególne znaczenie, w przypadku zapytań dotyczących zamierzeń kierownictwa, dostępne informacje na poparcie tych zamierzeń mogą być ograniczone. W takich przypadkach zrozumienie zrealizowanych w przeszłości, wcześniej deklarowanych zamierzeń kierownictwa, przedstawionych przez kierownictwo powodów wyboru określonego kierunku działania, jak też zdolność kierownictwa do działania zgodnego z wytyczonym kierunkiem, może dostarczyć odpowiednich informacji potwierdzających dowody uzyskane w wyniku zapytań.
- A25. W odniesieniu do niektórych spraw, biegły rewident może uznać za konieczne uzyskanie pisemnych oświadczeń od kierownictwa, oraz gdzie to odpowiednie, od osób sprawujących nadzór, w celu potwierdzenia odpowiedzi uzyskanych na ustne zapytania. Zob. MSB 580 w celu uzyskania dalszych wytycznych¹².

Informacje, które będą wykorzystane jako dowody badania

Stosowność i wiarygodność (Zob. par. 7)

- A26. Jak wskazano w paragrafie A1, pomimo, że dowody badania są głównie uzyskiwane w wyniku przeprowadzenia procedur badania w trakcie badania, mogą one obejmować również informacje uzyskane z innych źródeł takich, jak na przykład w określonych okolicznościach, wcześniejsze badania, oraz procedury kontroli jakości firmy audytorskiej dotyczące akceptacji i kontynuacji współpracy z klientem. Na jakość wszystkich dowodów badania wpływa stosowność i wiarygodność informacji, na których te dowody są oparte.

Stosowność

- A27. Stosowność dotyczy logicznego powiązania z, lub odniesienia do, celu procedury badania oraz gdzie to odpowiednie, do stwierdzenia będącego przedmiotem rozważań. Na stosowność informacji, które będą wykorzystane jako dowody badania może wpływać ukierunkowanie testowania. Na przykład, jeżeli celem procedury badania jest sprawdzenie zawyżenia w odniesieniu do istnienia lub wyceny zobowiązań, wówczas sprawdzenie sald zobowiązań ujętych w księgach może być odpowiednią procedurą badania. Z drugiej strony, w przypadku badania zaniżenia w odniesieniu do istnienia lub wyceny sald zobowiązań, odpowiednie może być sprawdzenie sald zobowiązań ujętych w księgach nie będzie odpowiednie, ale zbadanie informacji takich, jak późniejsze płatności, niezapłacone faktury, potwierdzenia dostawców oraz niesparowane potwierdzenia odbioru.
- A28. Określony zestaw procedur badania może dostarczyć dowodów badania, które są odpowiednie dla danych stwierdzeń, ale dla innych nie. Na przykład, inspekcja dokumentów dotyczących spłaty należności po dniu bilansowym może dostarczyć dowodów badania w zakresie istnienia i wyceny, ale niekoniecznie przyporządkowania do właściwego okresu sprawozdawczego. Podobnie, uzyskanie dowodów badania odnoszących się do konkretnego stwierdzenia, na przykład, istnienia zapasów, nie zastępuje uzyskania dowodów badania dotyczących innego stwierdzenia, na przykład wyceny tych zapasów. Z drugiej strony, dowody badania uzyskane z różnych źródeł lub różnego rodzaju mogą często być odpowiednie dla tego samego stwierdzenia.
- A29. Testy kontroli są projektowane w celu oceny skuteczności działania kontroli służących zapobieganiu lub wykrywaniu i korygowaniu istotnych zniekształceń na poziomie

---

¹² MSB 580 „Pisemne oświadczenia”.

stwierżeń. Projektowanie testów kontroli w celu uzyskania stosownych dowodów badania obejmuje identyfikację warunków (cech lub atrybutów), które wskazują na działanie kontroli oraz okoliczności odchyień, które wskazują na odstępstwo od prawidłowego działania. Obecność lub brak tych okoliczności może być następnie testowana przez biegłego rewidenta.

- A30. Procedury wiarygodności są projektowane w celu wykrycia istotnych zniekształceń na poziomie stwierżeń. Obejmują one testy szczegółowe oraz analityczne procedury wiarygodności. Projektowanie procedur wiarygodności obejmuje rozpoznanie okoliczności odpowiednich dla celu badania, które powodują zniekształcenie w określonym stwierżeniu.

Wiarygodność

- A31. Na wiarygodność informacji, które będą wykorzystane jako dowody badania, a zatem samych dowodów badania, wpływa ich źródło i rodzaj oraz okoliczności, w jakich je uzyskano, w tym kontrole w zakresie ich sporządzania i przechowywania, o ile ma to zastosowanie. A zatem, dokonywanie uogólnień na temat wiarygodności różnych rodzajów dowodów badania, podlega ważnym wyjątkom. Nawet gdy informacje, które mają być wykorzystane jako dowody badania pochodzą ze źródeł zewnętrznych wobec jednostki, mogą istnieć okoliczności wpływające na ich wiarygodność. Na przykład, informacje uzyskane z niezależnego zewnętrznego źródła mogą nie być wiarygodne, jeżeli to źródło nie jest dobrze poinformowane lub ekspertowi kierownictwa brakuje obiektywizmu. Uznając możliwość wystąpienia wyjątków, następujące uogólnienia dotyczące wiarygodności dowodów badania mogą być pomocne:

- wiarygodność dowodów badania wzrasta, jeżeli zostały uzyskane z niezależnych źródeł spoza jednostki,
- wiarygodność dowodów badania sporządzonych wewnątrznie wzrasta, gdy stosowne kontrole, włączając te dotyczące ich sporządzania i przechowywania, wdrożone przez jednostkę, są skuteczne,
- dowody badania uzyskane bezpośrednio przez biegłego rewidenta (na przykład w drodze obserwacji stosowania kontroli) są bardziej wiarygodne niż dowody badania uzyskane pośrednio lub w drodze wnioskania (na przykład poprzez zadawanie pytań na temat stosowania kontroli),
- dowody badania w udokumentowanej formie, czy to papierowej czy elektronicznej, czy innej, są bardziej wiarygodne niż dowody badania uzyskane w formie ustnej (na przykład notatki sporządzone podczas spotkania są bardziej wiarygodne niż późniejsze ustne oświadczenia dotyczące omawianych zagadnień),
- dowody badania dostarczane przez oryginalne dokumenty są bardziej wiarygodne niż dowody badania dostarczane przez fotokopie lub faksy lub dokumenty, które zostały sfilmowane, przetworzone cyfrowo lub w inny sposób przetworzone na formę elektroniczną, których wiarygodność może zależeć od kontroli w zakresie ich sporządzania i przechowywania.

- A32. MSB 520 dostarcza dalszych wytycznych dotyczących wiarygodności danych wykorzystywanych na potrzeby projektowania procedur analitycznych jako procedur wiarygodności¹³.

- A33. MSB 240 dotyczy okoliczności, w których biegły rewident ma powody uznać, że dokument może nie być autentyczny lub mógł zostać zmodyfikowany, a modyfikacja nie została

---

¹³ MSB 520 paragraf (5a).

ujawniona biegłemu rewidentowi¹⁴.

Wiarygodność informacji sporządzonych przez eksperta kierownictwa (Zob. par. 8)

- A34. Sporządzanie sprawozdania finansowego jednostki może wymagać specjalistycznej wiedzy w dziedzinie innej niż rachunkowość lub rewizja finansowa, takiej jak wyliczenia aktuarialne, wyceny lub dane inżynierskie. Jednostka może zatrudnić lub zaangażować ekspertów z tych dziedzin w celu uzyskania specjalistycznej wiedzy niezbędnej do sporządzenia sprawozdania finansowego. Zaniechanie tego, w sytuacji, gdy taka specjalistyczna wiedza jest konieczna, zwiększa ryzyko istotnego zniekształcenia.
- A35. Jeżeli informacje, które mają być wykorzystane jako dowody badania zostały sporządzone z wykorzystaniem pracy eksperta kierownictwa, zastosowanie ma wymóg wskazany w paragrafie 8 niniejszego standardu. Na przykład osoba lub organizacja może posiadać specjalistyczną wiedzę w zakresie stosowania modeli szacowania wartości godziwej papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek. Jeżeli dana osoba lub organizacja stosuje tę specjalistyczną wiedzę przy dokonywaniu szacunków, które jednostka wykorzystuje przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, tę osobę lub organizację uznaje się za eksperta kierownictwa i wówczas ma zastosowanie paragraf 8. Z drugiej jednak strony, jeżeli ta osoba lub organizacja zapewniają jedynie dane na temat cen dotyczących transakcji niepublicznych, które to dane w innym przypadku byłyby niedostępne dla jednostki, która wykorzystuje je we własnych metodach szacowania, to informacje takie, jeżeli zostaną wykorzystane jako dowody badania, podlegają paragrafowi 7 niniejszego MSB, ale nie stanowią wykorzystania eksperta kierownictwa przez jednostkę.
- A36. Na rodzaj, czas przeprowadzenia oraz zakres procedur badania odnoszących się do wymogów określonych w paragrafie 8 niniejszego MSB, mogą wpływać następujące sprawy:
- rodzaj i złożoność sprawy, do której odnosi się ekspert kierownictwa,
  - ryzyka istotnego zniekształcenia w danej sprawie,
  - dostępność alternatywnych źródeł dowodów badania,
  - rodzaj, zakres i cele pracy eksperta kierownictwa,
  - czy ekspert kierownictwa jest zatrudniony przez jednostkę, czy jest stroną zaangażowaną przez jednostkę do świadczenia stosownych usług,
  - zakres w jakim kierownictwo może sprawować kontrolę lub wpływać na pracę eksperta kierownictwa,
  - czy eksperta kierownictwa obowiązują standardy wykonywania zawodu albo inne wymogi zawodowe lub branżowe,
  - rodzaj i zakres istniejących w jednostce kontroli dotyczących pracy eksperta kierownictwa,
  - wiedza i doświadczenie biegłego rewidenta w dziedzinie wiedzy eksperta kierownictwa,
  - wcześniejsze doświadczenie biegłego rewidenta dotyczące pracy eksperta.

---

¹⁴ MSB 240 „Obowiązki biegłego rewidenta podczas badania sprawozdania finansowego dotyczące oszustw”, paragraf 13.

Kompetencje, zdolności i obiektywizm eksperta kierownictwa (zob. par. 8(a))

- A37. Kompetencje dotyczą rodzaju i poziomu specjalistycznej wiedzy eksperta kierownictwa. Zdolność odnosi się do możliwości wykazania się przez eksperta kierownictwa kompetencjami w danych okolicznościach. Czynniki wpływające na zdolność mogą obejmować na przykład położenie geograficzne oraz dostępność czasu i środków. Obiektywizm dotyczy możliwych skutków uprzedzeń, konfliktu interesów lub wpływu innych osób na zawodowy lub gospodarczy osąd eksperta kierownictwa. Kompetencje, umiejętności i obiektywizm eksperta kierownictwa oraz istniejące w jednostce kontrole odnoszące się do pracy danego eksperta, stanowią istotne czynniki dotyczące wiarygodności wszelkich informacji przygotowanych przez eksperta kierownictwa.
- A38. Informacje dotyczące kompetencji, zdolności i obiektywizmu eksperta kierownictwa mogą pochodzić z różnorodnych źródeł takich, jak:
- osobiste doświadczenie z wcześniejszą pracą eksperta,
  - rozmowy z ekspertem,
  - rozmowy z innymi osobami zaznajomionymi z pracą eksperta,
  - wiedza na temat kwalifikacji eksperta, członkostwa w organizacji zawodowej lub stowarzyszeniu branżowym, uprawnień do wykonywania zawodu lub innych form zewnętrznej akredytacji,
  - opublikowane prace lub książki eksperta,
  - ekspert biegłego rewidenta, jeżeli występuje, który wspiera biegłego rewidenta w uzyskiwaniu wystarczających i odpowiednich dowodów badania w odniesieniu do informacji przygotowanych przez eksperta kierownictwa.
- A39. Sprawy mające znaczenie dla oceny kompetencji, zdolności i obiektywizmu eksperta kierownictwa obejmują ustalenie, czy praca eksperta podlega standardom wykonywania zawodu lub innego rodzaju wymogom zawodowym lub branżowym, na przykład standardom etycznym lub innym wymogom członkowskim ustalonym przez organizację zawodową lub stowarzyszenie branżowe, standardom akredytacyjnym organizacji nadającej uprawnienia do wykonywania zawodu lub wymogom nałożonym przez przepisy prawa lub regulacje.
- A40. Inne sprawy, które mogą mieć znaczenie, obejmują:
- odpowiedniość kompetencji eksperta kierownictwa w sprawie, w której praca eksperta będzie wykorzystywana, włączając obszary specjalizacji w dziedzinie eksperta. Na przykład określony aktuariusz może specjalizować się w ubezpieczeniach majątkowych i komunikacyjnych, ale posiadać ograniczoną wiedzę specjalistyczną w zakresie kalkulacji świadczeń emerytalnych,
  - kompetencje eksperta kierownictwa dotyczące stosownych wymogów z zakresu rachunkowości, na przykład, znajomość założeń i metod, w tym, o ile ma to zastosowanie, modeli, które są spójne z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej,
  - ustalenie, czy nieprzewidziane zdarzenia, zmiany warunków lub dowody badania uzyskane w wyniku przeprowadzenia procedur badania wskazują na potrzebę ponownego rozważenia wstępnej oceny kompetencji, zdolności i obiektywizmu eksperta kierownictwa.
- A41. Szeroki zakres okoliczności może zagrażać obiektywizmowi, na przykład, zagrożenia czerpania korzyści własnych, zagrożenia promowania interesów klienta, zagrożenia

nadmiernej zażyłości, zagrożenia autokontroli, zagrożenia zastraszenia. Zabezpieczenia mogą ograniczać te zagrożenia i mogą być stworzone zarówno przez struktury zewnętrzne (na przykład, profesję eksperta kierownictwa, ustawodawstwo lub regulację), bądź przez otoczenie eksperta kierownictwa (na przykład, polityka i procedury kontroli jakości).

- A42. Pomimo że zabezpieczenia nie mogą wyeliminować wszystkich zagrożeń obiektywizmu eksperta kierownictwa, zagrożenia takie jak zastraszenie mogą mieć mniejsze znaczenie dla eksperta zaangażowanego na zlecenie jednostki niż eksperta zatrudnionego przez jednostkę, a skuteczność zabezpieczeń takich jak polityka i procedury kontroli jakości może być większa. Ze względu na to, że zagrożenie obiektywizmu wynikające z faktu bycia pracownikiem jednostki będzie zawsze istniało, ekspert zatrudniony przez jednostkę nie może być generalnie postrzegany jako bardziej obiektywny, niż inni pracownicy jednostki.
- A43. Przy ocenie obiektywizmu eksperta zaangażowanego przez jednostkę, odpowiednia może być rozmowa z kierownikiem jednostki i ekspertem na temat interesów i powiązań, które mogą stwarzać zagrożenia dla obiektywizmu eksperta, oraz mających zastosowanie zabezpieczeń, włączając wymogi zawodowe, które mają zastosowanie do eksperta oraz ocena, czy zabezpieczenia są adekwatne. Interesy i powiązania stwarzające zagrożenia mogą obejmować:
- interesy finansowe,
  - powiązania gospodarcze i osobiste,
  - świadczenie innych usług.

Uzyskanie zrozumienia pracy eksperta kierownictwa (Zob. par. 8(b))

- A44. Zrozumienie pracy eksperta kierownictwa obejmuje zapoznanie się z określoną dziedziną specjalistycznej wiedzy eksperta. Zrozumienie określonej dziedziny specjalistycznej wiedzy eksperta może być uzyskane w połączeniu z określeniem przez biegłego rewidenta, czy posiada on wiedzę pozwalającą mu ocenić pracę eksperta kierownictwa, lub czy biegły rewident potrzebuje w tym celu swojego eksperta¹⁵.
- A45. Aspekty dziedziny wiedzy eksperta kierownictwa, mające znaczenie dla zrozumienia biegłego rewidenta, mogą obejmować:
- ustalenie czy dziedzina wiedzy eksperta posiada obszary specjalizacji stosowne dla badania,
  - ustalenie, czy jakiegokolwiek zawodowe lub inne standardy, oraz wymogi regulacyjne lub prawne mają zastosowanie,
  - ustalenie, jakie założenia i metody są wykorzystywane przez eksperta kierownictwa i czy są one ogólnie przyjęte w dziedzinie wiedzy eksperta i odpowiednie dla potrzeb sprawozdawczości finansowej,
  - rodzaj wewnętrznych i zewnętrznych danych lub informacji wykorzystywanych przez eksperta kierownictwa.
- A46. W przypadku, gdy ekspert kierownictwa jest zaangażowany przez jednostkę, zazwyczaj będzie istniała umowa lub inna pisemna forma porozumienia pomiędzy jednostką a ekspertem. Ocena tego porozumienia podczas uzyskiwania zrozumienia pracy eksperta kierownictwa może pomóc biegłemu rewidentowi w ustaleniu odpowiedniości poniższych

---

¹⁵ MSB 620 „Wykorzystanie pracy eksperta biegłego rewidenta”, paragraf 7.

informacji dla jego potrzeb:

- rodzaj, zakres i cele pracy eksperta,
- odpowiednie zadania i obowiązki kierownictwa i eksperta oraz
- rodzaj, czas przeprowadzenia i zakres komunikacji pomiędzy kierownictwem a ekspertem, w tym forma raportu, jaka ma być dostarczona przez eksperta.

A47. W przypadku, gdy ekspert kierownictwa jest zatrudniony przez jednostkę, jest mniej prawdopodobne, że wystąpi tego rodzaju pisemne porozumienie. Zapytanie skierowane do eksperta i do innych członków kierownictwa może być najbardziej odpowiednią formą uzyskania wymaganego zrozumienia przez biegłego rewidenta.

Ocena odpowiedniości pracy eksperta kierownictwa (Zob. par. 8(c))

A48. Ocena odpowiedniości pracy eksperta kierownictwa jako dowodu badania określonego stwierdzenia, może obejmować rozważenie:

- odpowiedniości i racjonalności ustaleń lub wniosków eksperta, ich spójności z innymi dowodami badania oraz ustalenie, czy zostały one odpowiednio odzwierciedlone w sprawozdaniu finansowym,
- jeżeli praca eksperta obejmuje wykorzystanie znaczących założeń i metod, odpowiedniość i racjonalność tych założeń i metod oraz
- jeżeli praca eksperta obejmuje wykorzystanie w znacznym zakresie danych źródłowych, odpowiedniość, kompletność i dokładność tych danych źródłowych.

Informacje przygotowane przez jednostkę i wykorzystywane dla celów biegłego rewidenta (Zob. par. 9(a)-(b))

A49. Aby biegły rewident mógł uzyskać wiarygodne dowody badania, informacje przygotowane przez jednostkę, które są wykorzystywane do przeprowadzania procedur badania muszą być wystarczająco kompletne i dokładne. Na przykład, na skuteczność badania przychodów drogą odniesienia standardowych cen do ewidencji sprzedaży wpływa poprawność informacji o cenach oraz kompletność i poprawność danych dotyczących ewidencji wolumenu sprzedaży. Podobnie, jeżeli biegły rewident zamierza zbadać populację (na przykład, płatności) pod kątem pewnych cech (na przykład, autoryzacji), wyniki takiego badania będą mniej wiarygodne, jeżeli populacja, z której wybrano pozycje do testowania, nie jest kompletna.

A50. Uzyskanie dowodów badania dotyczących dokładności i kompletności takich informacji może być przeprowadzane jednocześnie z procedurami badania dotyczącymi tych informacji, jeżeli uzyskiwanie takich dowodów badania jest integralną częścią samych procedur badania. W innych sytuacjach biegły rewident mógł już uzyskać dowody badania dotyczące dokładności i kompletności takich informacji poprzez wykonanie testów kontroli w zakresie przygotowywania i zarządzania tymi informacjami. W niektórych sytuacjach, jednakże, biegły rewident może stwierdzić, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia dodatkowych procedur badania.

A51. W niektórych przypadkach biegły rewident może uznać za stosowne wykorzystanie informacji przygotowanych przez jednostkę dla innych celów badania. Na przykład biegły rewident może zamierzać skorzystać z miar wyników działalności jednostki na potrzeby procedur analitycznych lub wykorzystać informacje jednostki przygotowane na potrzeby działań monitorujących, takich jak sprawozdania funkcji audytu wewnętrznego. W takich przypadkach, na odpowiedniość uzyskanych dowodów badania wpływa okoliczność czy

informacje są wystarczająco dokładne lub szczegółowe dla celów biegłego rewidenta. Na przykład, miary wyników działalności stosowane przez kierownictwo jednostki mogą nie być wystarczająco dokładne na potrzeby wykrycia istotnych zniekształceń.

Wybór pozycji do testowania w celu uzyskania dowodów badania (Zob. par. 10)

A52. Skuteczny test dostarcza odpowiednich dowodów badania, w zakresie w jakim łącznie z innymi dowodami badania, które zostały lub zostaną uzyskane, będzie wystarczający dla celów biegłego rewidenta. Wybierając pozycje do testowania, od biegłego rewidenta, zgodnie z paragrafem 7, wymaga się ustalenia odpowiedniości i wiarygodności informacji, które będą wykorzystane jako dowody badania; innym aspektem skuteczności (wystarczalności) jest gruntowne przemyślenie sposobu wyboru pozycji do testu. Sposoby doboru pozycji do testowania dostępne dla biegłego rewidenta to:

- (a) wybór wszystkich pozycji (100% sprawdzenie),
- (b) wybór specyficznych pozycji oraz
- (c) próbkowanie.

Zastosowanie któregośkolwiek z powyższych sposobów lub ich połączenia może być odpowiednie zależnie od konkretnych okoliczności, na przykład ryzyk istotnego zniekształcenia dotyczących testowanego stwierdzenia oraz wykonalności i efektywności tych sposobów.

Wybór wszystkich pozycji

A53. Biegły rewident może zdecydować, że najodpowiedniejsze będzie sprawdzenie całej populacji pozycji składających się na grupę transakcji lub saldo konta (lub warstwy wewnątrz tej populacji). Sprawdzenie 100% pozycji jest mało prawdopodobne w przypadku testów kontroli, znacznie częściej sprawdzenie takie jest stosowane przy testach szczegółowych. Sprawdzenie 100% pozycji może być również odpowiednie na przykład, gdy:

- populacja składa się z niewielkiej liczby pozycji o dużej wartości,
- istnieje znaczące ryzyko i inne sposoby nie zapewnią wystarczających i odpowiednich dowodów badania,
- powtarzalny rodzaj obliczeń oraz inne procesy automatycznie wykonywane przez system informatyczny sprawiają, że 100% sprawdzenie jest opłacalne.

Wybór specyficznych pozycji

A54. Biegły rewident może zdecydować się na wybór specyficznych pozycji z populacji. Przy podejmowaniu tej decyzji czynniki, które mogą być znaczące obejmują znajomość jednostki, oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia oraz cechy testowanej populacji. Wybór specyficznych pozycji w oparciu o zawodowy osąd jest narażony na ryzyko niezwiązane z próbkowaniem. Wybór specyficznych pozycji może uwzględniać:

- *Pozycje o dużej wartości lub o kluczowym znaczeniu.* Biegły rewident może zdecydować o wyborze specyficznych pozycji z populacji, z uwagi na dużą wartość lub posiadaną inną cechę, na przykład pozycje, które są podejrzane, nietypowe, szczególnie podatne na ryzyko lub w przeszłości zawierały błędy.
- *Wszystkie pozycje przekraczające pewną kwotę.* Biegły rewident może zdecydować o sprawdzeniu pozycji, których zaksięgowana wartość przekracza pewną kwotę w celu weryfikacji dużej części łącznej wartości grupy transakcji lub salda konta.
- *Pozycje służące uzyskaniu informacji.* Biegły rewident może sprawdzić pozycje w celu

uzyskania informacji dotyczących takich spraw, jak rodzaj jednostki lub rodzaj transakcji.

- A55. Wybiórcze sprawdzenie specyficznych pozycji składających się na grupę transakcji lub saldo konta często stanowić będzie skuteczny sposób uzyskiwania dowodów badania, nie jest ono jednak próbkowaniem. Wyniki procedur badania zastosowanych do wybranych w ten sposób pozycji nie mogą być ekstrapolowane na całą populację, dlatego też wybiórcze sprawdzenie specyficznych pozycji nie zapewnia dowodów badania dotyczących pozostałej części populacji.

Próbkowanie

- A56. Próbkowanie jest zaprojektowane, aby umożliwić wyciągnięcie wniosków na temat całej populacji na podstawie testowania próbki wybranej z tej populacji. Próbkowanie jest omówione w MSB 530¹⁶.

Niespójność w, lub wątpliwości co do wiarygodności dowodów badania

- A57. Uzyskanie dowodów badania z różnych źródeł lub różnego rodzaju może wskazywać, że pojedyncze dowody badania nie są wiarygodne, tak jak w przypadku, gdy dowody badania uzyskane z jednego źródła są niespójne z tymi uzyskanymi z innego źródła. Sytuacja taka może mieć miejsce, na przykład, gdy odpowiedzi na zapytania skierowane do kierownictwa, audytorów wewnętrznych i innych osób są niespójne lub gdy odpowiedzi udzielone przez osoby sprawujące nadzór, mające potwierdzić odpowiedzi kierownika jednostki, są niespójne z odpowiedziami kierownika jednostki. MSB 230 zawiera szczególne wymagania dotyczące dokumentacji w przypadku, gdy biegły rewident zidentyfikował informacje, które są niespójne z jego ostatecznym wnioskiem dotyczącym znaczącej sprawy¹⁷.

Niniejszy Międzynarodowy Standard Badania 500 *Dowody badania* uchwalony przez International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), opublikowany przez International Federation of Accountants (IFAC) w grudniu 2016 r. w języku angielskim, został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów w marcu 2019 r. i jest powielany za zgodą IFAC. Proces tłumaczenia Międzynarodowych Standardów Badania był rozważony przez IFAC i tłumaczenie zostało przeprowadzone zgodnie z „*Policy Statement - Policy for Translating Publications of the International Federation of Accountants*”. Zatwierdzonym tekstem Międzynarodowych Standardów Badania jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim.

Tekst w języku angielskim Międzynarodowy Standard Badania 500 *Dowody badania* © 2016 International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst w języku polskim Międzynarodowy Standard Badania 500 *Dowody badania* © 2019 International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: International Standards on Auditing 500 *Audit Evidence*, opublikowany w: *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements 2016-2017 Edition, Volume I*, ISBN: 978-1-60815-318-3

Aby uzyskać zgodę na powielanie, przechowywanie lub przesyłanie, albo w inny podobny sposób wykorzystywać niniejszy dokument, napisz na adres: Permissions@ifac.org

¹⁶ MSB 530 „*Próbkowanie*”.

¹⁷ MSB 230 „*Dokumentacja badania*”, paragraf 11.